

ТАВСИЯИ МЕТОДӢ ВА МАВОДҲО
БАРОИ ГУЗАРОНИДАНИ
АТЕСТАТСИЯИ ЧАМӢБАСТӢ АЗ
ФАННИ

География

БАРОИ ДОНИШОМУЪЗОНИ СИНФҲОИ XI ДАР СОЛИ
ХОНИШИ 2023–2024 ДАР МУАССИСАҲОИ ТАЪЛИМИ
МИЁНАИ УМУМӢ

ВАЗОРАТИ ТАЪЛИМИ ТОМАКТАБӢ ВА
МАКТАБИИ МАРКАЗИ МАҲОРАТИ ПЕДАГОГӢ
ВА ИЛМИЮ АМАЛИИ БАҲОГУЗОРИИ БАЙНАЛМИЛАЛӢ

ТАВСИЯИ МЕТОДӢ ВА МАВОДҲО БАРОИ ГУЗАРОНИДАНИ
АТЕСТАТСИЯИ ЧАМӢБАСТӢ АЗ ФАНҲОИ

ГЕОГРАФИЯ

БАРОИ СИНФИ ХӢ ДАР СОЛИ ХОНИШИ
2023 – 2024
ДАР МУАССИСАҲОИ ТАЪЛИМИ МИЁНАИ УМУМӢ

**СПЕЦИФИКАТСИЯИ ФАНИИ ГЕОГРАФИЯ БАРОИ ГУЗАРОНИДАНИ
АТТЕСТАТСИЯИ ЧАМЪБАСТӢ БАРОИ ДОНИШОМӢЗОНИ СИНФИ 11-И
МАКТАБҲОИ ТАЪЛИМИ МИЁНА ДАР СОЛИ ХОНИШИ 2023-2024**

Мураттибон: Федорко Виктор, Халилова Барно

Муқарриз: Ҳочиева Марям – роҳбари шӯбаи фанҳои табиии
Маркази таълими республика

Тарҷумон: Ҳамдамзода Муллоқучак – омӯзгори фанни
географияи мактаби таълими миёнаи умумии рақами 9-уми ноҳияи
Бӯкаи вилояти Тошканд.

Донишомӯзоне, ки синфи 11-ро хатм кардаанд, аз рӯи
стандартҳои дастури таълимӣ ба компетенсияҳои нишондодашуда соҳиб
мешаванд.

Барои муайян кардани дониш, маҳорат ва малакаи донишомӯзон
дар соли хониши 2023-2024 аттестатсияи чамъбасти барои синфҳои
11 дар шакли хаттӣ гирифта мешавад.

Савол ва супоришҳои ҳар як билети имтиҳон мавзӯҳои
китобҳои дарсии синфҳои аз 5-то 10-ро дар бар мегиранд. Инчунин, дар
тавсия меъёрҳои баҳогузори саволҳои доири дониш, истифодабарӣ
ва мулоҳизавӣ оварда шудааст.

Ба донишомӯзон як билет, ки аз базаи саволҳо иборат аст, тақдим
карда мешавад. Дар билет ба донишомӯзон 10-тоӣ (аз синфҳои 5-10)
савол дода мешавад. 3-то савол доир ба дониш, 6-то савол доир ба
истифодабарӣ, 1-то савол оид ба мулоҳиза дода мешавад. Барои ҷавоб
додан ба саволҳои билет ҳамагӣ 120 дақиқа вақт ҷудо карда мешавад.

Кори хатии донишомӯзон дар асоси системаи 100 баллӣ:

0 – 29% – “ғайриқаноатбахш”;

30–65% – “қаноатбахш”;

66–85% – “хуб”;

86–100% – “аъло”

Баҳо монда мешавад. Доир ба ҳар як супориш барои гузоштани балли
зиёдатӣ аз балли муқарраршуда роҳ дода намешавад.

Аз супоришҳои додашуда як рӯз пеш аз рӯзи муқарраршудаи
аттестатсияи чамъбасти давлатӣ аз тарафи гурӯҳи корӣ бо роҳи
куръапартоӣ 2-то вариант тартиб дода шуда, эълон карда мешавад.

Бахшҳо	Доништан	Истифода-барӣ		Мулоҳиза	Тести пӯшида	Тести кушода	Масъала	Таҳлил	
Курси ибтидоии географияи табиӣ	2			1	2			1	
Географияи табиӣ материкҳо ва уқёнусҳо	1				1				
Географияи табиӣ Ўзбекистон		1				1			
Географияи иқтисодӣ-иҷтимоӣ Ўзбекистон		2				2			
Географияи иқтисодӣ-иҷтимоӣ ҷаҳон		2				1			1
Географияи амалӣ		1							1

№	Номи бахш		Намуди супориш	Шакли супориш	Меъёри баҳогузорӣ
1.	Курси ибтидоии географияи табиӣ	Д	Тести пӯшида	A), B), C), D)	Барои ҷавоби дуруст 6 балл
2.	Курси ибтидоии географияи табиӣ	Д	Тести пӯшида	A), B), C), D)	Барои ҷавоби дуруст 6 балл
3.	Географияи табиӣи материкҳо ва уқёнусҳо	Д	Тести пӯшида	A), B), C), D)	Барои ҷавоби дуруст 6 балл
4.	Географияи табиӣи Ўзбекистон	И	Тести кушода	Ҷавоб: _____	Барои нишон додани ҳар як маҳорати додашуда баллҳо дода мешавад. Барои ҷавоби дуруст 8 балл дода мешавад.
5.	Географияи иқтисодӣ-иҷтимоӣи Ўзбекистон	И	Тести кушода	Ҷавоб: _____	Барои нишон додани ҳар як маҳорати додашуда баллҳо дода мешавад. Барои ҷавоби дуруст 8 балл дода мешавад.
6.	Географияи иқтисодӣ-иҷтимоӣи Ўзбекистон	И	Тести кушода	Ҷавоб: _____	Барои нишон додани ҳар як маҳорати додашуда баллҳо дода мешавад. Барои ҷавоби дуруст 8 балл дода мешавад.
7.	Географияи иқтисодӣ-иҷтимоӣи ҷаҳон	И	Тести кушода	Ҷавоб: _____	Барои нишон додани ҳар як маҳорати

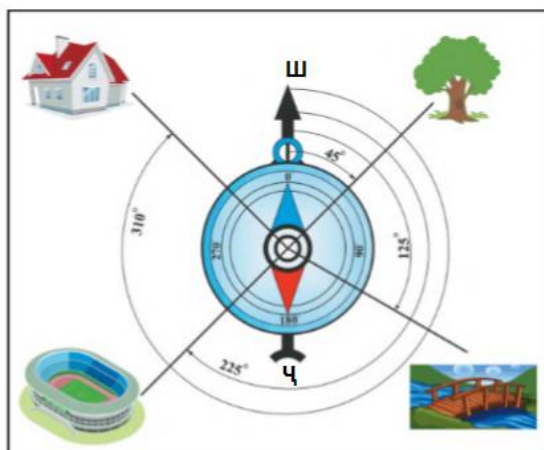
					додашуда баллҳо дода мешавад. Барои ҷавоби дуруст 8 балл дода мешавад.
8.	Географияи иқтисодӣ-иҷтимоии ҷаҳон	И	Масъала	Пешниҳод кардани ҳал ва ҷавобҳои асоснок	Барои нишон додани ҳар як маҳорати додашуда баллҳо дода мешавад. Барои ҳалли пурра ва ҷавоби дуруст 15 балл дода мешавад.
9.	Географияи амалӣ	И	Масъала	Пешниҳод кардани ҳал ва ҷавобҳои асоснок	Барои нишон додани ҳар як маҳорати додашуда баллҳо дода мешавад. Барои ҳалли пурра ва ҷавоби дуруст 15 балл дода мешавад.
10.	Курси ибтидоии Географияи табиӣ, Географияи табиӣ материкҳо ва уқёнусҳо, Географияи табиӣи Ўзбекистон, Географияи иқтисодӣ-иҷтимоӣи Ўзбекистон, Географияи амалӣ	М	Таҳлил кардан ва хулоса навистан	Таҳлил кардани график. Аз маълумотҳо ва расмҳои пешниҳодшуда истифода бурда, диаграмма тасвир кардан.	Барои нишон додани ҳар як маҳорати додашуда баллҳо дода мешавад. Барои ҳалли пурра ва ҷавоби дуруст 20 балл дода мешавад.

ВАРИАНТИ 1

1. Бо ёрии асбоби эхолот чӣ чен карда мешавад?

- A) қувваи заминчунбӣ
B) суръати шамол
C) чуқурии ҳавзаҳои обӣ
E) намнокии нисбии ҳаво

2. Дар тасвири зерин азимути дарахти якка ба чанд дараҷа баробар аст?

- A) 90 ° B) 45 ° C) 180 ° D) 225 °

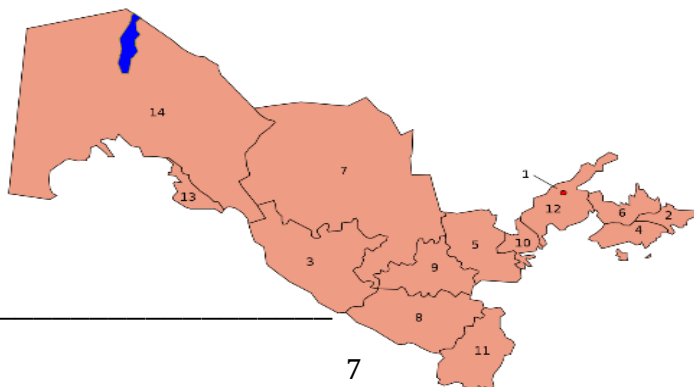
3. Дар Африка бешаҳои борониро чӣ меноманд?

- A) Пампа B) Терайяҳо C) Гилея D) Саванна

4. Нуқтаи пасттарини Ўзбекистон – чӯкидаи Мингбулоқ (-12 m) дар кадом округи табиӣ-географӣ ҷойгир аст?

Ҷавоб: _____

5. Дар харитаи зерин таҳти рақамҳои 2 ва 3 кадом вилоятҳо акс ёфтаанд?

Ҷавоб: _____

6. Дар асоси кони Мурунгов кадом шаҳр пайдо шудааст?

Ҷавоб: _____

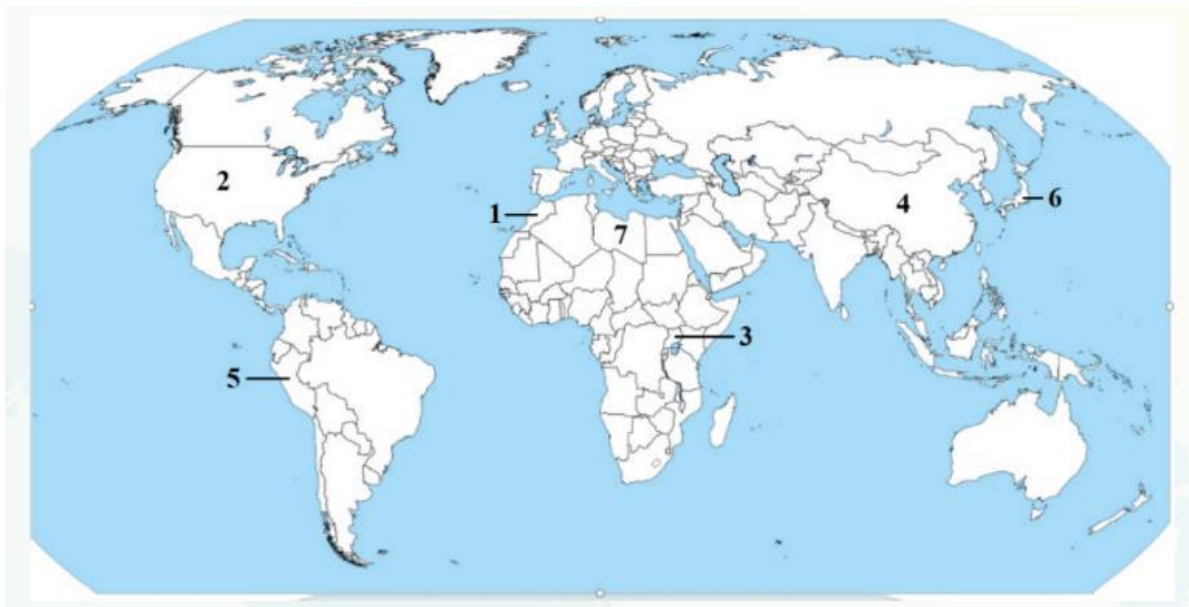
7. Чин, Ҳиндустон, Бразилия ва Мексика кадом гурӯҳи давлатҳои рушд ёфтаистодаро ташкил медиҳанд?

Ҷавоб: _____

8. Агар масоҳати давлати Камерун 475,4 ҳазор км. кв, миқдори умумии аҳоли 25,6 млн. нафарро ташкил кунад, зичии аҳолии давлати мазкурро ёбед.

Ҷавоб: _____

9. Хусусиятҳои ба худ хоси давлатҳое, ки дар харита нишон дода шудаанд, мувофиқ кунед.

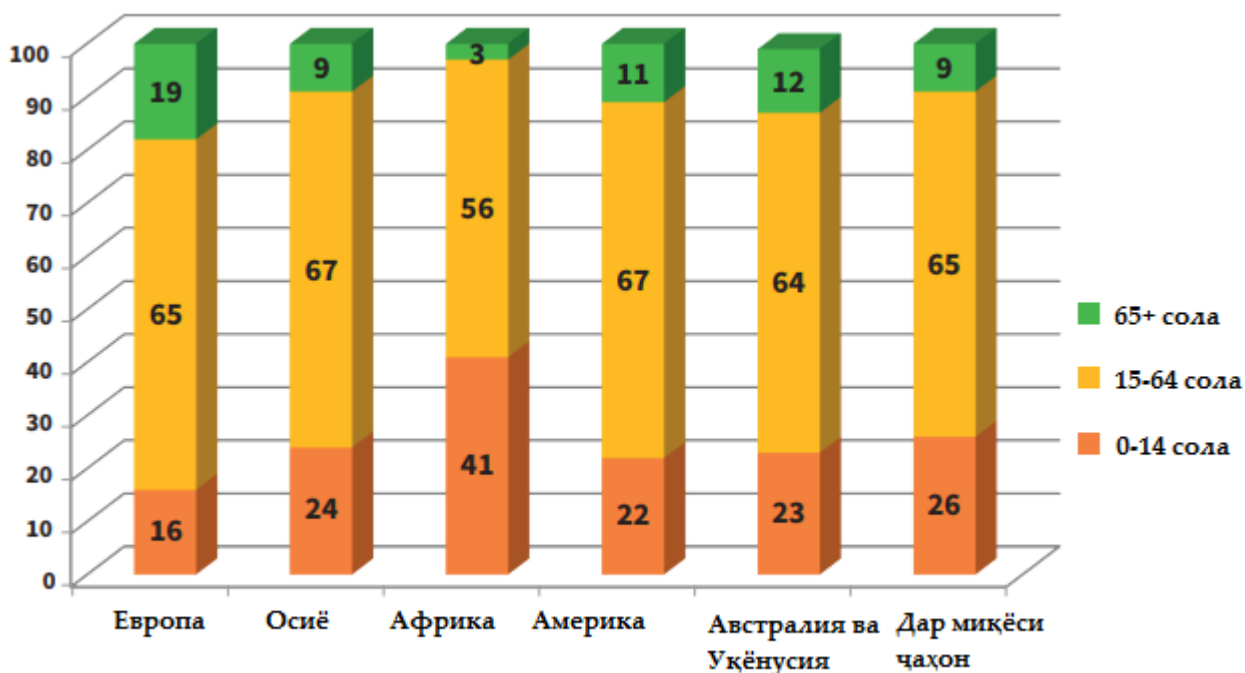
- a) маъдани мис ва мисро ба миқдори калон экспорт мекунад;
- b) ба бозори ҷаҳонӣ асосан фосфорит, меваҳои ситрусӣ мебарорад;
- c) яке аз экспортёрҳои асосии ашёи хомӣ сӯзишворӣ ба ҳисоб меравад;
- d) идораи асосии компанияи трансмиллии Sinopac Group ҷойгир шудааст;
- e) аз ҷиҳати экспорти автомобил пешсаф аст;

- f) ба миқдори калон ба бозори ҷаҳонӣ кофе мебарорад;
 g) аз ҷиҳати экспорти транспорт, хизматҳои ахборот-телекоммуникатсионӣ алоҳида фарқ мекунад.

Ҷавоб:

№	Номи давлат	Хусусият (харф)
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		

10. Дар диаграммаҳои зерин таркиби синну солии аҳолии ҷаҳон ва қитъаҳои гуногун тасвир шудааст. Бо ёрии диаграммаҳои зерин муайян кунед, ки дар кадом қитъа ҳиссаи кӯдакон аз ҳама баланд, дар кадом қитъа ҳиссаи пиронсолон аз ҳама баланд аст. Дар бораи фарқияти дараҷаи таваллуд ва давомнокии умри аҳолии ин ду қитъа хулоса кунед.

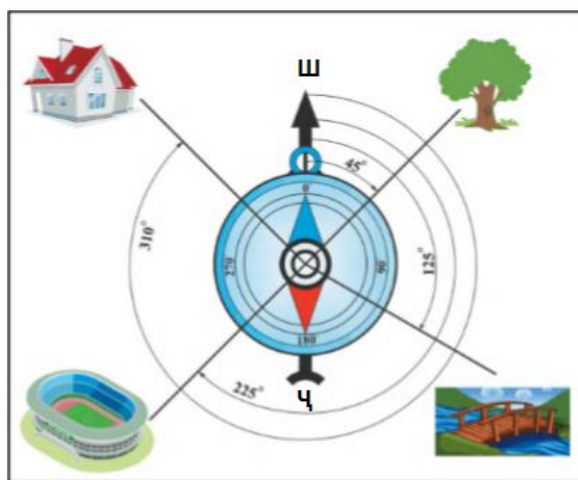
Ҷавоб:

ВАРИАНТИ 2

1. Сарҳадҳои болоии кадом қишри атмосфера аз баландии 40-50 км мегузарад?

А) Тропосфера В) Стратосфера Д) Мезосфера Е) Термосфера

2. Дар тасвири зерин азимути хона ба чанд дараҷа баробар аст?

А) 90 ° В) 45 ° С) 180 ° Д) 315 °

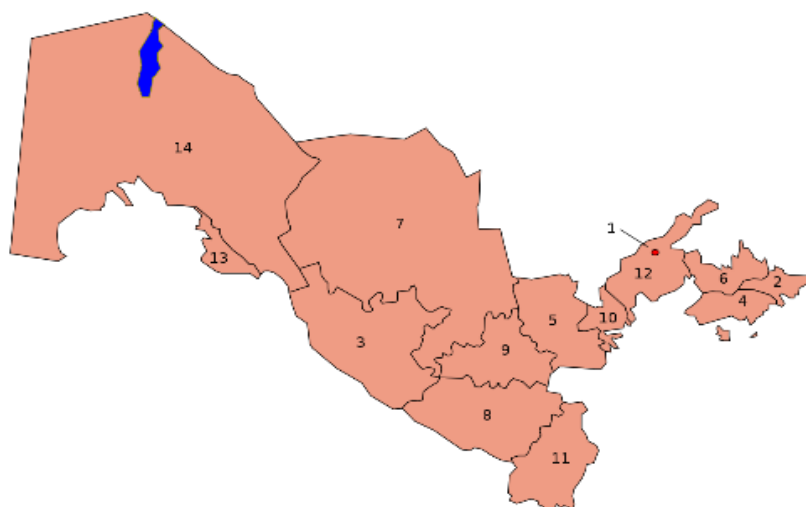
3. Дар Америкаи Ҷанубӣ даштҳоро чӣ меноманд?

А) Пампа В) Терайяҳо С) Гилея Д) Саванна

4. Кадом дарё аз якҷошавии сойҳои обтақсимкунаки қӯҳҳои Чотқол ва Қурама бо номи Октошсой (Човлисой) оғоз ёфта, 236 км қорӣ шуда, ба Сирдарё мерезад?

Ҷавоб: _____

5. Дар харитаи зерин тахти рақамҳои 4 ва 5 кадом вилоятҳо акс ёфтаанд?

Ҷавоб: _____

6. Ҳаққи роҳкирои обӣ чӣ ном дорад?

Ҷавоб: _____

7. Соҳаҳои хизматрасонӣ кадом сектори таркиби иқтисодиёти ҷаҳониرو ҳосил мекунанд?

Ҷавоб: _____

8. Мувофиқи ҳолати 1.01.2024 сол шумораи аҳолии Ҷумҳурии Кореяро ҳисоб кунед:

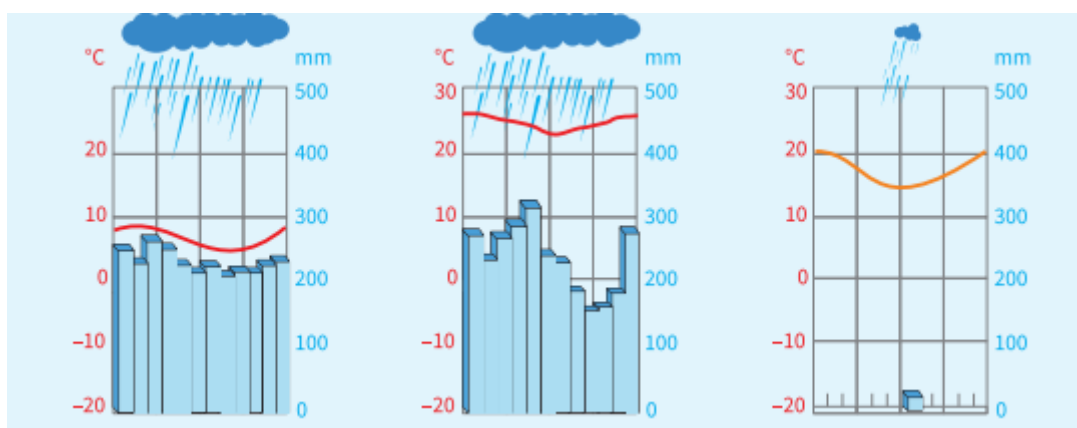
Давлат	Шумораи аҳоли (млн нафар, 1.01.2023-с.)	Шумораи таваллудшудагон (ҳазор нафар, 2023-с.)	Шумораи фавтидагон (ҳазор нафар, 2023-с.)	Шумораи кӯчида омадагон (ҳазор нафар, 2023-с.)	Шумораи кӯчида рафтагон (2023-с.)
Ҷумҳурии Корея	52,0	476,3	287,5	86,9	24,0

Ҷавоб: _____

9. Чадвали зеринро пур кунед.

Номи давлат	Пойтахт	Масоҳат, ҳазор км. кв.	Микдори аҳоли, млн. нафар	Зичии аҳоли
Эрон		1648	81,6	
Афғонистон		652,8	36,5	
Покистон		803,9	200,6	

10. Диаграммаҳои иқлимии зерин ба кадом минтақаҳои иқлимии Америкаи Ҷанубӣ мувофиқанд? Хулосаҳои худро асоснок кунед.

Ҷавоб: _____

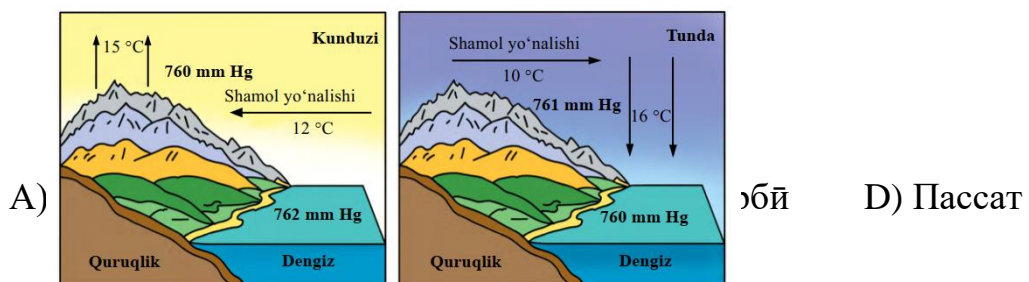
ВАРИАНТИ 3

1. Баландиҳои нисбии сатҳи заминро бо ёрии кадом асбоб чен мекунанд?

- A) Анемометр
- C) Барометр

- B) Рулетка
- D) Нивелир

2. Дар расми зерин кадом шамол акс ёфтааст?

Расм ичидаги таржима

1-rasm: Kunduzi - Рӯзона; Shamol yonalishi - Самти шамол; ИuruИlik - Хушкӣ; dengiz - Баҳр.

2-rasm: Tunda - Шабона; Shamol yonalishi - Самти шамол; ИuruИlik - Хушкӣ; dengiz - Баҳр.

3. Аз дарёҳои Африка, ки ба укёнуси Ҳинд мерезанд, кадомаш аз ҳама калон аст?

A) Лимпопо

B) Цубба

D) Замбези

E) Тана

4. Кадом дара қаторкӯҳҳои Моргузар ва Нуротаро аз ҳам ҷудо мекунад?

Ҷавоб: _____

5. Номи канданиҳои фойданокро бо гурӯҳи онҳо мувофиқ кунед.

1. Металлҳои вазнин. 2. Металлҳои сабук. 3. Металлҳои қимматбаҳо.

4. Металлҳои деробшаванда. 5. Металлҳои нодир.

a) волфрам, молибден;

b) уран, германий;

c) мис, рух;

d) алюминий, титан;

e) нуқра, платина

Asosiy guruhlar			Boshqa guruhlar	
Og'ir metallar	Yengil metallar	Qimmatbaho metallar	Qiyin eruvchi metallar	Nodir metallar

Расм ичидаги таржима:

Гурӯҳҳои асосӣ

Дигар

гурӯҳҳо

Металлҳои вазнин

Металлҳои сабук

Металлҳои қимматбаҳо

Металлҳои деробшаванда

Металлҳои нодир

6. Дар кадом шаҳри ноҳияи иқтисодии Зарафшон якчанд фабрикаи гилембофӣ, корхонаҳои табак - фермент ва шифер фаъолият мебаранд?

Ҷавоб: _____

7. Аз зеринҳо номи давлатҳоро нависед, ки аз ҷиҳати миқдори аҳоли дар байни давлатҳои Африка ҷойҳои 1 ва 2-ро ишғол мекунанд.

А) Миср. В) Нигерия. С) РАҶ. Д) Эфиопия

Ҷавоб: _____

8. Масоҳати давлати Никарагуа 129,5 ҳазор км. кв, миқдори умумии аҳоли 6,3 млн. нафарро ташкил кунад, зичии аҳолии давлати мазкурро ёбед.

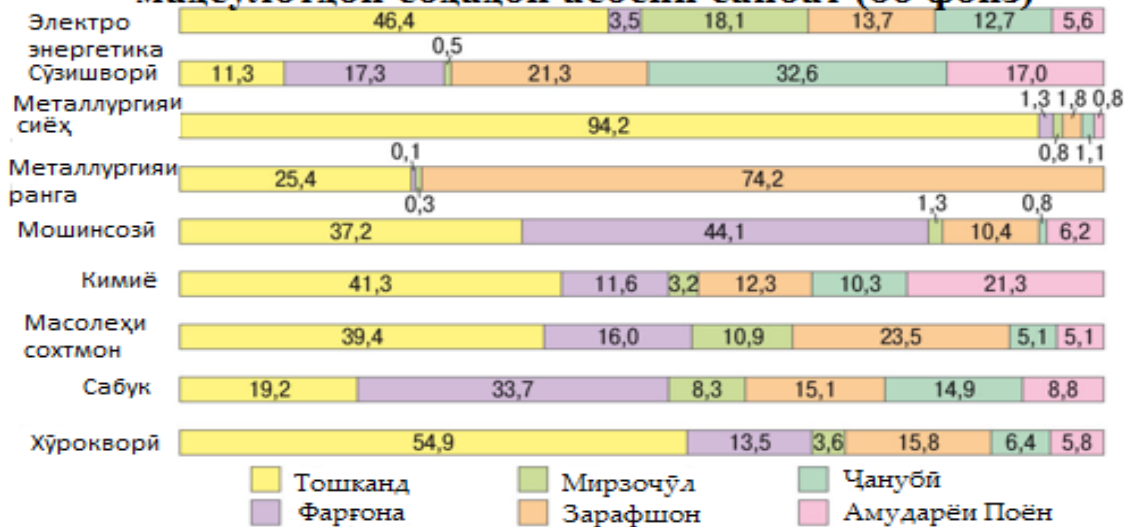
Ҷавоб: _____

9. Ҷадвали зеринро пур кунед.

Шумораи аҳоли, млн. нафар	Шумораи аҳолии шаҳр, млн. Нафар	Дараҷаи урбанизатсия, %	Шумораи аҳолии деҳа, млн. нафар	Ҳиссаи аҳолии деҳа, %
140	56	...

10. Бо ёрии диаграммаи мазкур 2-тоӣ соҳаҳои пешбари саноати ноҳияҳои иқтисодии Фарғона, Ҷанубӣ ва Амударёи Поёнро муайян кунед.

Ҳиссаи ноҳияҳои иқтисодӣ дар истеҳсолати маҳсулотҳои соҳаҳои асосии саноат (бо фоиз)

Ҷавоб: _____

ВАРИАНТИ 4

1. Санаи 22-июн Офтоб дар кадом параллел дар зенит меистад?

- A) Экватор
- B) Тропики ҷанубӣ
- D) Тропики шимолӣ
- E) Доираи қутби шимолӣ

2. Самти шамоли вазанда бо ёрии кадом асбоб муайян карда мешавад?

- A) флюгер
- B) анемометр
- D) боронченкунак
- E) барометр

3. Аз ҷазираҳои зерин кадомаш ба таркиби Меланезия дохил намешавад?

- A) Каледонияи Нав
- B) Гвинеяи Нав
- D) Фичи
- E) ҷазираҳои Гавайи

4. Кӯлҳои Парсанкӯл, Мохонкӯл, Қорақир дар кадом округи табиӣ - географӣ ҷойгир шудаанд?

Ҷавоб: _____

5. Дар кадом шаҳри вилояти Тошканд нурии минералии аммофос истеҳсол карда мешавад?

Ҷавоб: _____

6. Дар давраи истиқлолият дар кадом шаҳрҳои мамлакатамон заводи ашёҳои дуредгарӣ ба кор даромад?

Ҷавоб: _____

7. Нақби Сейкан кадом ҷазираҳоро мепайвандад?

Ҷавоб: _____

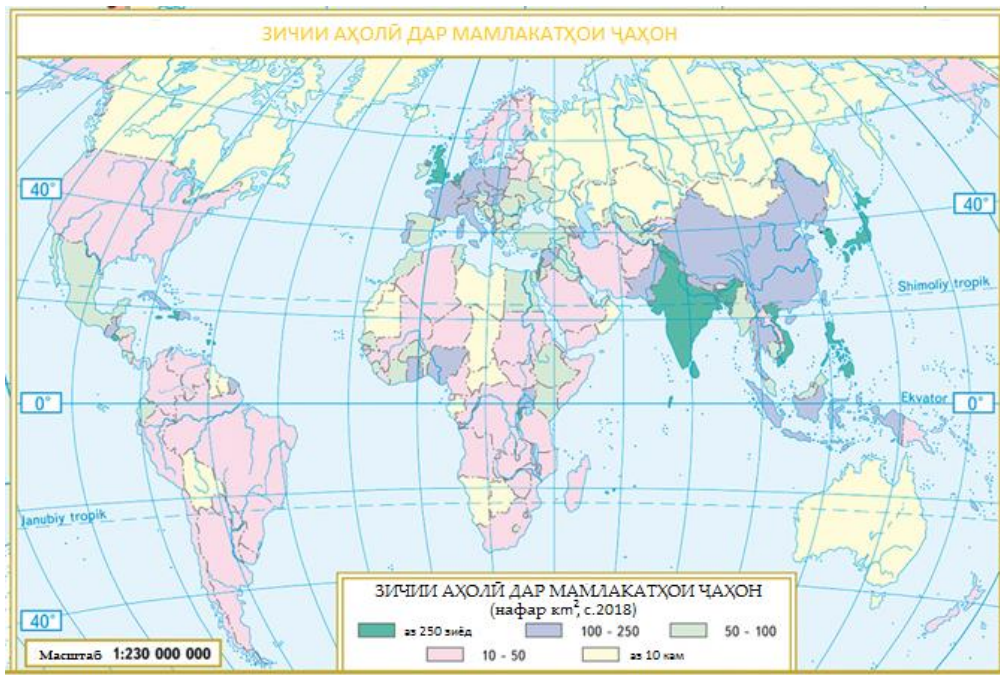
8. Агар масоҳати давлати Республикаи Корея 100, 2 ҳазор км. кв, миқдори умумии аҳоли 51,8 млн. нафарро ташкил кунад, зичии аҳолии давлати мазкурро ёбед.

Ҷавоб: _____

9. Ҳавопаймо аз Пекин (минтақаи вақти VIII) бо вақти маҳаллӣ соати 11:00 ба самти Истанбул (минтақаи вақти III) парвоз кард. Агар вақти парвози ҳавопаймо 8 соату 36 дақиқаро ташкил дода бошад, он соати чанд бо вақти маҳаллии Истанбул фуруд мекунад?

Ҷавоб: _____

10. Аз харитаи мазкур истифода бурда, аз байни давлатҳое, ки зичии аҳолиашон аз 10 нафар/км² паст мебошанд, 3 давлатеро интихоб кунед, ки ҳудуди онҳо асосан аз биёбонҳо иборат бошад, ва 3 давлатеро интихоб кунед, ки иқлими онҳо сард бошад.

Ҷавоб: _____

ВАРИАНТИ 5

1. Анероид кадом навъи асбоби ченкунӣ ба ҳисоб меравад?

- A) Термометр B) Барометр D) Гигрометр E) Анемометр

2. Шамолҳои Муссон дар кадом ҳудудҳо саҳт мезавад?

- A) Европаи Ғарбӣ ва Ҷанубӣ B) Африкаи Ғарбӣ ва Шимолӣ
D) Осиёи Шарқӣ ва Ҷанубӣ E) Европаи Шимолӣ ва Шарқӣ

3. Рақамҳои I, II, III-ро бо ҷавобҳои а) б) с) мувофиқ кунед.

- I. Абиссал.
II. Тунукобаи материкӣ.
III. Батиал.
а) то чуқурии 200 метр;
б) то чуқурии 3000 метр;

с) то чуқурии 6000 метр.

A) I-с; II-а; III-б

B) I-с; II-а; III-б

D) I-с; II-а; III-б

E) I-с; II-а; III-б

4. Пастхамиҳои Борсакелмас ва Асака - Овдан дар ҳудуди кадом округи табиӣ - географӣ ҷойгиранд?

Ҷавоб: _____

5. Дар вилояти Самарқанд 12 %-и аҳолии Республика истиқомат мекунад. 18 %-и зироатҳои ғалладонагӣ, ки дар Республика парвариш карда мешаванд, ба ҳиссаи ҳамин вилоят рост меояд. Коэффитсиенти ихтисоснокиро ёбед.

Ҷавоб: _____

6. Таърифи зерин ба кадом шахр рост меоянд?

- 1) Шаҳр дар ҳудуде ҷойгир шудааст, ки он ҷо шамоли саҳт мевазад;
- 2) Шаҳрест, ки дар қисми ҷанубии вилоят ҷойгир аст.
- 3) Шаҳр заводи металлургӣ дорад.
- 4) Шаҳр дар ҷараёни сохтмони ГЭС-и Фарҳод бунёд гардидааст.

Ҷавоб: _____

7. Бо рақами 2 кадом субрегиони Европа тасвир шудааст?

Ҷавоб: _____

8. Ҳаҷми солонаи маҷмӯии экспорти мамлакат ба 165 млрд. доллари ИМА, ҳаҷми маҷмӯии солонаи импорт бошад ба 181

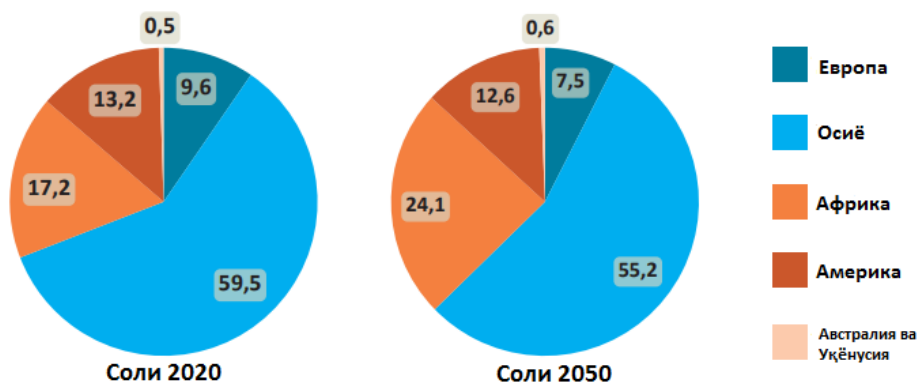
млрд. доллари ИМА баробар аст. Гардиш ва баланси савдои берунаи ин мамлакатро ҳисоб кунед.

Ҷавоб: гардиши савдои беруна ба _____
баланси савдои беруна ба _____ баробар аст.

9. Ҳарорати ҳаво дар қуллаи кӯҳ ба -10°C , дар доманаи кӯҳ бошад, ба $+23^{\circ}\text{C}$ баробар аст. Агар баландии мутлақи қуллаи кӯҳ 5895 метр бошад, баландии мутлақи доманаи кӯҳро ёбед.

Ҷавоб: _____

10. Дар диаграммаҳои зерин тақсими аҳолии ҷаҳон ба сатҳи қитъаҳо мувофиқи ҳолати 2020 ва 2050 (прогноз) дода шудааст. Ин диаграммаҳоро ба ҳам муқоиса карда, муайян кунед, ки ба соли 2050 омада, ҳиссаи кадом қитъаҳо дар таркиби аҳолии ҷаҳон зиёд мешаванд, кадомҳо кам мешаванд. Ба фикри шумо, ба ин тағйиротҳо кадом омил таъсири асосӣ мерасонад?

Ҷавоб: _____

